

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE

Základní školy

Kostelec nad Černými lesy

Č.j.:ZŠKNČL 788/2024

2024-2027

**Základní škola Kostelec nad Černými lesy, nám. Smiřických 33, 281 63 Kostelec nad
Černými lesy**

tel.: 321 697 228; e-mail: reditelna@zskncl.cz;

[http: www.zskncl.cz](http://www.zskncl.cz)

Obsah

1. Úvod	3
2. Charakteristika školy	3
3. Zhodnocení současné situace a evaluace preventivních opatření.....	4
3. Cíle vycházející ze zhodnocení situace a potřeb školy	4
3.1 Dlouhodobé cíle	4
3.2 Střednědobé cíle	5
3.3 Specifické krátkodobé cíle	5
4. Vymezení cílové skupiny.....	6
5. Realizace programů ve vyučování	6
5.1 Realizace na I. stupni	7
5.2 Realizace na II. stupni	8
6. Dlouhodobé preventivní aktivity realizované školou	9
7. Spolupráce s externími subjekty	9
8. Cílové kompetence žáků.....	10
9. Spolupráce a komunikace s rodiči	11
10. Metody školy přispívající k úspěšnosti primární prevence	12
11. Faktory oslabující efektivitu primární prevence.....	13
12. Personální zajištění prevence.....	13
12. Vyhodnocení preventivní strategie	16
13. Postupy při řešení jednotlivých patologických jevů	16
14. Závěrečné ustanovení	16

1. Úvod

Školní preventivní strategie vychází z pokynu MŠMT č.j.: 21291/2010-28, kde je do prevence sociálně patologických jevů zařazena konzumace a šíření drog (včetně alkoholu a cigaret), kriminalita, netolismus, záškoláctví, šikana a jiné násilí, rasismus, intolerance, antisemitismus.

I v dalších školních letech je základním principem preventivní strategie na naší škole osvojování zdravého životního stylu a rozvoj dovedností, které vedou žáky k odmítání všech druhů sebepoškozujícího chování, projevů agresivity a porušování zákona. Pouze zdravé, spokojené a sebevědomé dítě má větší šanci odolat negativním vlivům okolí. Předkládaný Strategický plán vychází ze zkušeností a zhodnocení školních preventivních programů minulých období.

Školní preventivní strategie **Základní školy Kostelec nad Černými lesy** je nedílnou součástí vlastního školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „**Naše škola-škola bez bariér.**“ A dále se opírá dokumenty: **Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-27, Krajská strategie primární prevence na období 2019-2027.**

2. Charakteristika školy

Základní škola se nachází v centru města Kostelec nad Černými lesy. Kapacita školy je 920 žáků, ale v současné době ji navštěvuje 947 žáků. Poskytujeme základní vzdělání žákům 1. až 9. tříd. Škola je spádová, žáků dojíždějících z okolních obcí je přibližně polovina.

Z celkového počtu máme až 5 % žáků cizích státních příslušníků. Škola má tři budovy.

Hlavní budova je přístupná z náměstí, budova školní jídelny se dvěma třídami a modulární škola se čtyřmi třídami je v otevřeném areálu zahrady a školního dvora. Na školním dvoře je zbudované volejbalové hřiště s umělou trávou, hřiště pro streetball s asfaltovým povrchem, doskočiště, nafukovací trampolína, dva venkovní stoly na stolní tenis, pro venkovní posilovací stroje je vyhrazen zvláštní prostor. Travnatá plocha s brankami pro fotbalové zápasy je upravována. Školní dvůr i zahrada slouží převážně k pohybovým aktivitám v době vyučování, v době mezi dopoledním a odpoledním vyučováním a slouží také všem oddělením

školní družiny. Pro výuku i odpočinek využíváme dvě venkovní učebny – altány, vybavené krytými stoly a lavičkami, zahrada je vybavená lavičkami v různých zákoutích zahrady.

Máme možnost integrovat i žáky s tělesným postižením do běžných tříd, protože celá škola je bezbariérová. Podporujeme kromě nadaných žáků také žáky s kombinovanými vadami, smyslovým nebo zdravotním znevýhodněním nebo postižením autistického spektra, ADHD a další. V současné době ve pracuje 87 pedagogických pracovníků, mezi které patří učitelé, vychovatelé, asistenti pedagogů a psycholog. Ve škole působí Školní poradenské pracoviště.

3. Zhodnocení současné situace a evaluace preventivních opatření

V současné době přetrvává u žáků experimentování s užíváním nikotinu, (kdy hlavně věk tzv. začínajících kuřáků rapidně klesá) a alkoholu (hlavně u starších žáků). V určité míře přetrvává u žáků neúcta k práci druhých – poškozování cizího majetku. Vzrůstá závislost na sociálních sítích a přebírání negativních modelů chování, jako jsou např. rasismus a xenofobie.

Zaměřujeme se proto na užívání sociálních sítí a jejich rizika, zdravý životní styl a práci uvnitř třídních kolektivů. K tomu jsou směřovány mnohé školní aktivity – projektové dny, školní výlety, spaní ve škole, sportovní a adaptační kurzy, tematické programy v rámci všeobecné primární prevence, odborné a interaktivní přednášky, tematické besedy, besedy s policií a hasiči aj.

Dosavadní preventivní opatření, aktivity a spolupráce s okolními organizacemi byla vyhodnocena jako velmi dobrá, a to především se školním psychologem a policií ČR. Ověřil se také kamerový systém ve veřejných prostorách školy, který zajistil vyšší míru bezpečnosti a ochranu majetku před vandalstvím. Ve školním řádu byly aktualizovány podmínky udělování výchovných opatření a snížených stupňů z chování jako prevence proti záškoláctví. Dodatek ke školnímu řádu upřesňující pravidla a způsoby vstupování rodičů a zákonných zástupců do areálu a budovy školy a vstupu a pohybu cizích osob je stále funkční.

4. Cíle vycházející ze zhodnocení situace a potřeb školy

4.1 Dlouhodobé cíle

- Vytvářet příznivé klima školy zlepšováním mezilidských vztahů a podporováním vzájemné pomoci
- Posilovat duševní odolnost žáků vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům

- Pěstovat v žácích naší školy pocit sounáležitosti k dění ve škole a pocit hrdosti na úspěchy naší školy
- Učit žáky hledat pomoc pro řešení problémů
- Pěstovat dodržování slušného chování
- Cvičit sebeovládání a umění zapojit se a obstát v kolektivu/společnosti
- Pěstovat u žáků pocit zodpovědnosti za své jednání, respekt a úctu k osobnosti i práci druhého
- Seznamovat žáky s nebezpečím závislosti návykových látek nebo činností

4.2 Střednědobé cíle

- Distribuce metodických materiálů pedagogům a rodičům
- Zapojování rodin do života škol
- Proškolení školního metodika v rámci specializačního studia školních metodiků prevence podle vyhlášky č. 317/2005 Sb. o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků a kariérním růstu
- Proškolení výchovných poradců v rámci specializačního studia tak, aby mohli převzít funkce za kolegy v důchodovém věku
- Zapojování do grantového systému prostřednictvím vlastních projektů
- Školní preventivní strategii a Minimální preventivní program zařadit do školních vzdělávacích programů

4.3 Specifické krátkodobé cíle

- Na základě současné situace posilujeme právní povědomí žáků a snižujeme rizika netolismu a stálou prioritou je také předcházet prvním zkušenostem s kouřením a s alkoholem.
- Prevence vandalismu – budovat a posilovat u žáků pocit odpovědnost (za poničený majetek škol nést i důsledky činu – pomoci opravit, uhradit škodu), prevence typu agresivity směřované proti věcem.
- Pravidelně aktualizovat školní řád na základě vyhodnocení potřeb školy v oblasti primární prevence
- Udržovat dobré a zdravé vztahy mezi školou a rodinou (prevence záškoláctví).
- Zapojovat rodiče do aktivit školy (odpoledne s rodiči, den otevřených dveří, předvánoční výstava, projekt Vánoce ve škole, školní akademie, atd.).

- Zaměřit se na všeobecnou primární prevenci ve větší míře také na 1.stupni, upozorňovat a seznamovat děti s nebezpečím únosu, delikvencí v oblasti pedofilie, nebezpečí na sociálních sítích, chováním v krizových životních situacích, ochrana veřejného zdraví, edukace hygienických návyků.
- Zmapování potřeb v oblasti primární prevence.
- Finanční podpora školní preventivní strategie.

5. Vymezení cílové skupiny

Strategie je zaměřena na všechny žáky 1. - 9. ročníku základní školy, se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem s nedostatečným prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch chování a k dětem cizích státních příslušníků.

U pedagogů je další vzdělávání zaměřeno na celý tým. Intenzivní vzdělávací aktivity jsou směřovány k pracovníkům, kteří zajišťují činnost školního poradenského pracoviště – výchovný poradce, metodik prevence, speciální pedagog, školní psycholog. Základních školení ohledně bezpečnosti a rizikového chování žáků se účastní také nepedagogičtí zaměstnanci školy

Do systému informování jsou zapojeni všichni rodiče. Zvláštní pozornost je věnována skupinám rodičů tříd, kde se vyskytly negativní jevy, jako je šikana nebo výskyt drog. Individuální pozornost je pak věnována rodičům žáků, u kterých byl zjištěn výskyt návykových látek, konzumace alkoholu a kouření, rodičům žáků – agresorů v případech šikany.

6. Realizace programů ve vyučování

- oblast přírodovědná
(např. biologie člověka, fyziologie, biologické účinky drog, chemické aspekty drog atd.)
- oblast zdravého životního stylu
(např. výchova ke zdraví, osobní a duševní hygieně, podmínky správné výživy, volný čas apod.)
- oblast společenskovední
(proces socializace jedince, užší a širší společenské prostředí, jedinec ve vzájemné interakci se sociálním prostředím apod.)

- oblast výchovy k občanství
(postavení rodiny ve společnosti, vedení domácnosti, správná výživa, zdravý vývoj a příprava na život, formy komunikace, zvyšování sociální kompetence dětí a mládeže, subjekty participující v oblasti prevence drog atd.)
- oblast sociálně právní
(právní aspekty drog, práva dítěte, význam a cíle reklamy apod.)
- oblast sociální patologie
(postoj společnosti ke zneužívání drog, delikventní chování, kriminalita, xenofobie, šikanování, rasismus apod.)

6.1 Realizace na I. stupni

Primární prevenci na prvním stupni zajišťuje především třídní učitel, s jednotlivými tématy se děti setkávají především v prvouce, tematickém bloku člověk a jeho svět, přírodovědě a vlastivědě.

Při výuce pedagogové využívají různých metod – např. výklad, předávání informací, beseda, samostatná práce, skupinová práce, projektové vyučování, dramatická výchova atd.

Zaměření prevence:

- Navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- Osvojování a upevňování základních návyků v rámci hygieny a životosprávy
- Základní informace z oblasti prevence, experimentování s alkoholem a cigaretami, poučení o nebezpečnosti jiných škodlivých, návykových a jim podobných látek
- Péče o vlastní zdraví a péče o osobní bezpečí
- Situace ohrožení a první pomoc
- Zaměření pozornosti na včasné odhalení specifických poruch učení
- Podpora všestranného rozvoje osobnosti žáka
- Ekologická výchova
- Podpora nabídky zájmových činností, filmových a divadelních představení, koncertů a besed
- Podpora účasti v sportovních, výtvarných, dopravních a vědomostních soutěžích
- Dopravní výchova
- Výchova ke zdravému životnímu stylu, péče o zdraví

6.2 Realizace na II. stupni

S tématy z oblasti rizikového chování se pracuje v předmětech: výchova k občanství, přírodopis, chemie, tělesná výchova, sport v přírodě, dopravní a zdravotní výchova.

Využívá se metod výkladu, samostatné práce, vyhledávání informací, práce s médií, skupinové práce, práce s materiálem, hraní rolí – mediální výchova či dramatická výchova, projektové vyučování, besedy, přednášky, systém formování osobnosti v blocích výuky (program dlouhodobé prevence).

Výchova k občanství

6. ročník: Domov a rodina, Denní režim, Zdravý životní styl

7. ročník: Život mezi lidmi, Život v regionu – lidské vztahy, Člověk a kultura

8. ročník: Člověk a dospívání, Člověk hledající společenství, svůj svět a sebe sama

9. ročník: Člověk ve společnosti, Volba povolání

Přírodopis

8. ročník: První pomoc, Zdravý životní styl, Drogy a jejich vliv na náš život, Vliv kouření, drog a stresu na lidský organismus

9. ročník: Ochrana přírody, Ekologie

Chemie

8. ročník: Jedovaté anorganické látky

9. ročník: Léčiva, drogy, otravné látky

Tělesná výchova: pohybová aktivita a sport jako pevná součást denního režimu, Odmítání návykových látek neslučujících se s etikou a zdravím, čestné soupeření, fair-play, respekt k opačnému pohlaví.

Sport v přírodě: zvyšování sebedůvěry a sebehodnocení, rozvíjení sociálních vztahů, Budování důvěry k ostatním lidem.

Dopravní a zdravotní výchova: posilování solidarity a tolerance ve společnosti, Účast na dopravních soutěžích, zvyšování sebehodnocení a zdravé sebedůvěry

7. Dlouhodobé preventivní aktivity realizované školou

- Dotazníky pro jednotlivé třídy (průzkum šikany, kouření, užívání drog, formování postojů atd.)
- Nástěnka – informace týkající se primární prevence, fungování školského poradenského pracoviště-výchovné poradenství
- Schránka důvěry
- Žáci žákům (Mikuláš, Vánoce ve škole, spolužák učitelem, Dětský den, Školní absolventské práce atd.)
- Výtvarné techniky
- Školní pěvecký sbor
- Organizace ročníkových kurzů – např. plavání, turistický, lyžařský, cyklistický nebo vodácký
- Návštěvy dopravního hřiště – 4. a 5. ročník
- Posilování sportovních aktivit žáků v souvislosti s vytvářením mezilidských a mezinárodních vztahů – např. sportovní setkání škol atd.
- Podpora volnočasových aktivit (výtvarné, sportovní, náboženské, hasiči, angličtina, ZUŠ, rybaření a další)

8. Spolupráce s externími subjekty

Škola usiluje o integraci aktivit, které sama poskytuje se službami specializovaných zařízení. Dlouhodobě spolupracuje s PPP, krajským a okresním metodikem prevence a organizacemi, které připravují programy primární prevence nebo tyto programy pomáhají realizovat.

Programy jsou realizovány lektory **akreditovaných nebo ověřených** pracovišť. Řadí se k nim také orgány sociálně právní ochrany dětí, zdravotnická zařízení, místní samosprávy, poradenské instituce ve školství, duchovní sdružení, policie, kulturní střediska, zájmové organizace aj. Volba těchto partnerů se bude odvíjet od výsledků průzkumů, která škola provede mezi učiteli a žáky a od momentálních potřeb dle výskytu rizikového chování.

V minulých obdobích škola spolupracovala s těmito organizacemi:

- Magdaléna, o.p.s,
- Acetz.s
- Annabellaz (prevence poruch příjmu potravy)

- Preventivně-informační skupina Policie ČR (Kolín)
- Pedagogicko-psychologická poradna Středočeského kraje
- Policie ČR
- Sokol, Junák, hasiči
- Městský úřad Kostelec n. Č. l.
- Lékař, zdravotník – přednášky
- Dopravní výchova-dopravní hřiště Kolín

9. Cílové kompetence žáků

1. – 3. ročník

- žáci dokáží pojmenovat některá zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků
- znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- mají vědomosti, jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu
- mají právní povědomí v oblasti rizikového chování

4. – 5. ročník

- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl
- podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví
- znají zákony omezující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog
- umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc
- umí pojmenovat základní mezilidské vztahy
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- vědí, na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozují jeho práva
- mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrasování aj.), je protiprávní
- znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky

6. – 9. ročník

- žáci znají význam harmonických mezilidských vztahů pro zdravý životní styl a zdraví
- respektují odlišné názory či zájmy lidí a odlišné způsoby jejich chování a myšlení, jsou tolerantní k menšinám
- znají a uplatňují vhodné způsoby řešení neshod se spolužáky, spory řeší nenásilným způsobem
- znají vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- umí spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly
- znají významné dokumenty upravující lidská práva a sociálně právní ochranu dětí
- znají činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
- uvědomují si podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnost za případné protiprávní činy
- umí chápat zdraví ve smyslu holistickém, ve složce fyzické, duchovní, sociální
- umí zhodnotit vhodné a nevhodné zdravotní návyky
- umí vysvětlit své konkrétní postoje a chování z pohledu zdraví
- ví, co je podstatou zdravého životního stylu a snaží se o jeho realizaci
- znají pozitivní vliv aktivního pohybu, relaxace, duševní hygieny
- ví, že zneužívání dítěte je trestné
- umí diskutovat o rizicích zneužívání drog, orientují se v trestně právní problematice návykových látek
- vědí, kde hledat odbornou pomoc, v případě potřeby ji dovedou využít
- bezpečně zvládají účelné modely chování v krizových situacích (šikanování, týrání, sexuální zneužívání apod.) a správně se rozhodují v situacích vlastního nebo cizího ohrožení
- dokáží komunikovat se specializovanými službami (linky důvěry, krizová centra)
- odmítají projevy brutality a násilí zprostředkované médii a umí o nich diskutovat

10. Spolupráce a komunikace s rodiči

Učitelé a vedení školy nabízejí všem rodičům informace a spolupráci v mnoha směrech.

- třídní schůzky: společné nebo individuální (možno i distančně)
- komunikace pomocí školního elektronického systému nebo e-mailu
- návštěva výuky po domluvě s ředitelem školy a vyučujícím

- možnost zapojit se do výuky dle svých možností
- aktualizované webové stránky školy s informační nástěnkou ŠPP
- poradenství v oblasti prevence (ŠPP)
- možnost účasti na seminářích pořádaných školou

11. Metody školy přispívající k úspěšnosti primární prevence

Vztah učitel-žák

Budujeme vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Učitel získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou, sociálním prostředím žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodičem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem a dalšími. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech **dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.**

Skupinová práce

Žáci velkou část vyučování spolupracují ve dvojicích, ve skupinách. Učitel věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak rozvoj kompetencí **týmové práce, řešení konfliktu** (učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu). Žáci se učí vést diskuzi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku. Jednou z možností je například vedení komunitního kruhu, ve kterém má každý právo **diskutovat** na základě pravidel diskuse, **sdílet** své pocity, obavy, radosti, zážitky, podněty k životu třídy, klást otázky.

Projektové vyučování

V rámci projektů se žáci mohou blíže seznámit s děním kolem sebe a aktuálními tématy. Umožňuje intenzivní spolupráci tříd v rámci ročníku. Žáci se navzájem poznávají a dokáží spolupracovat starší s mladšími. Je to podstatný prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším.

Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny

Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od učitele. Jsou informováni o svém pokroku i nedostatcích. Je oceňováno úsilí žáků a míra jejich pokroku bez srovnávání s výkonem

ostatních. Je podporován jejich individuální talent a zájem. Diferenciace výuky může probíhat prostřednictvím práce ve skupinách podle zaměření žáka. Pomáháme žákům vybudovat si důvěru v sebe, ve vlastní síly, pozitivní vztah k okolnímu světu.

Pedagogická diagnostika

Učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje s rodiči a výchovným poradcem, školním psychologem, který se zapojí do diagnostického a terapeutického procesu. Případně je využíváno dalších odborných institucí (PPP aj.)

12. Faktory oslabující efektivitu primární prevence

- nechť pedagogů vyvíjet aktivity, které nepřinášejí okamžitý viditelný výsledek
- nedostatečná ochrana dětí před alkoholem a pasivním kouřením v rodině a na veřejnosti
- vysoká společenská tolerance k legálním drogám
- mobilní telefony, internet
- liberalizace drogové politiky
- absence pocitu zodpovědnosti za vlastní zdraví
- podceňování primární prevence
- prevence pouze ve škole, po skončení vyučování nemožnost postihu, nekontrolovatelnost žáků
- prevence jen ve školách, absence prevence v rodinách
- neodbornost pedagogů v dané oblasti (absence právního vědomí)
- nedostatečné pravomoci školních metodiků prevence

13. Personální zajištění prevence

Prevenici zajišťuje především Školní poradenské pracoviště, jehož cílem je poskytovat poradenství a podporu žákům, učitelům a rodičům. Pracoviště zahrnuje školního psychologa, dva výchovné poradce a dva metodiky prevence. Jejich standardní činnost se odvíjí od vyhlášky č. 72/2005 Sb. viz níže)

Výchovný poradce

Aktivně nabízí učitelům a žákům možnost poradit se o svých problémech. Zaměřuje se na žáky, kteří jsou ohroženi ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými. Vyhledává a orientačně šetří žáky, jejichž vývoj a vzdělání vyžadují zvláštní pozornost a navrhuje další péči o tyto žáky. Zajišťuje diagnostiku speciálních vzdělávacích potřeb a intervenční činnosti pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Přípravuje podmínky pro integraci žáků se zdravotním postižením a koordinuje poskytování poradenských služeb. Zabývá se také kariérovým poradenstvím a činnostmi zaměřenými k volbě vzdělávací cesty žáků. Spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními a středisky výchovné péče při zajišťování poradenských služeb přesahujících kompetence školy. Zprostředkovává nové metody pedagogické diagnostiky a intervence a metodicky vede pedagogické pracovníky v otázkách kariérového rozhodování žáků, integrace, individuálních vzdělávacích plánů, práci s nadanými žáky apod. Poskytuje informace o činnosti školy, školských a dalších poradenských zařízeních v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a o možnostech využívání jejich služeb žákům a jejich zákonným zástupcům.

Metodik prevence

Metodik prevence vytváří minimální preventivní program, podílí se na jeho realizaci. Spolupracuje s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje sociálně patologických jevů u jednotlivých žáků a tříd. Vyhledává a orientačně šetří žáky s rizikem či projevy sociálně patologického chování a poskytuje poradenské služby těmto žákům a jejich rodičům nebo zajišťuje péči odpovídajícího odborného pracoviště (ve spolupráci s třídními učiteli). Aktivně se účastní a spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence. Koordinuje předávání informací o problematice rizikového chování ve škole mezi učiteli, rodiči a specializovanými pracovišti. Koordinuje vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence, koordinuje přípravu a realizuje aktivity zaměřené na zapojování multikulturních prvků do vzdělání a na integraci žáků/cizinců. Koordinuje spolupráci školy s orgány státní správy a samosprávy (poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými apod.). Shromažďuje odborné zprávy a informace o žácích v poradenské péči specializovaných zařízení v rámci prevence sociálně patologických jevů. Prezentuje výsledky preventivní práce školy a vede databázi spolupracovníků školy pro oblast prevence sociálně patologických jevů (orgány státní správy a samosprávy, střediska výchovné péče, poradny, zdravotnická zařízení, Policie ČR, krizová centra a další)

Školní psycholog

Provozuje konzultační, poradenské a intervenční práce např. péče o integrované žáky, individuální případová práce se žáky, krizová intervence pro žáky, učitele a zákonné zástupce, prevence školního neúspěchu, kariérového poradenství u žáků, techniky a hygiena učení a skupinová a komunitní práce s žáky. Koordinuje preventivní programy ve třídách. Spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními a dalšími institucemi a odbornými pracovníky ve prospěch žáka, podílí se na vytváření školních vzdělávacích programů a individuálních vzdělávacích plánů

Dalšími aktivními účastníky primární prevence jsou dále:

Pedagogové

Věnují se v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na pedagogických radách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhuje opatření. Během školního roku se účastní různých kurzů, metodických seminářů, sdílení informací a odkazů v prostředí systému Bakaláři. Čerpají informace o rizikovém chování z knihovny primární prevence ve sborovně, seznamují se s preventivním programem školy a mohou se podílet na jeho vytváření. Seznámí se s krizovým plánem při událostech jednotlivých druhů rizikového chování.

V případě nutnosti řešení problému spolupracují s rodiči, vedením školy, třídními učiteli, školním psychologem, výchovným poradcem, metodikem prevence a externími organizacemi (např. Policie ČR, OSPOD aj.). Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace.

Ředitel školy

Sleduje efektivitu prevence rizikového chování. Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Svolává v případě potřeby výchovnou komisi za účasti rodičů, pedagogů, pracovníků orgánů péče o dítě, psychologů apod.

Ke zjištění aktuálního stavu rizikového chování ve škole jsou využívány dotazníkové metody, práce třídních učitelů a připomínky dětí žakovského parlamentu.

14. Vyhodnocení preventivní strategie

O programu školní preventista povede průběžné záznamy, s jejichž výsledky bude pravidelně seznamovat vedení školy, ostatní pedagogické pracovníky a rodiče žáků. Vyhodnocení se týká věcné podstaty realizace jednotlivých akcí a aktivit, dává přehled o počtech účastníků, finančních nákladech, schopnosti realizovat jednotlivé programy apod. Proces změn bude vyhodnocován průběžně pomocí zpětné vazby od žáků na programy a aktivity, diskuzemi s třídním učitelem při třídnických hodinách, diskuzemi pedagogických pracovníků na pedagogických poradách.

Vyhodnocení výsledků uskutečňovaného procesu změn

- zhodnocení psychosociálního klimatu ve škole, kázně a případně i prospěchu žáků
- zhodnocení posunu v postojích a hodnotových systémech dětí
- zhodnocení výskytu rizikového chování ve škole

15. Postupy při řešení jednotlivých patologických jevů

Postupy se řídí metodickým doporučením MŠMT č.j.21291/2010-28

<https://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>

1. Závěrečné ustanovení

- Směrnice nabývá platnosti dnem 1. září 2024
- Směrnice nabývá účinnosti dnem: 1. září 2024
- Zaměstnanci školy byli seznámeni na pedagogické radě dne 2. září 2024.

V Kostelci nad Černými lesy dne 1. září 2024

Mgr. Lenka Rosensteinová
ředitelka školy

Příloha 1: Krizový plán

1. Epileptický záchvat
2. Afektivní záchvat
3. Úraz/sebepoškozování
4. Dítě pod vlivem návykových látek
5. Svévolné opuštění třídy (školy)
6. Krádeže
7. Vandalismu
8. Šikana
9. Úmrtí
10. Záškoláctví